

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”
N-rul Telefonului 347.

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Abonamente:
Un an . 780 Lei
6 luni . 390 Lei
3 luni . 195 Lei

Pentru învățământ

Arad, 3 Mai

La fața alegerilor generale ce vor avea loc în luna aceasta, partidele politice cari cer recunoașterea alegătorilor se prezintă, unele cu activitatea lor trecută, altele cu oarecare realizări săvârșite în scurtul timp cât au conduserea țării iar altele cu simple exagerări cari cad în domeniul propagandei. Printre acestea din urmă, cel mai dragostea gălăgioasă pentru noi este partidul țărănist care nu poate să realizeze alegătorilor nici un act pozitiv în folosul țărăniilor.

dintre cari unele astăzi sunt terminate, iar restul în curs de execuție.

S'a mai cumpărat apoi, tot în acest scop, Palatul dela Grădiștea, Vila Drăghiceanu din Câmpulung pentru școala normală de fete, precum și școala Disconeselor din Ploiești.

De asemenea, s'au cumpărat localari pentru școli normale în Chinișu, Zalău și altele. În fine, s'a prevăzut în bugetul anului curent o sumă de 200.000.000 lei pentru continuarea lucrărilor la diferite școli normale.

E de notat că pentru înfăptuirea acestui program, Ministerul de instrucție a fost foarte mult ajutat de comitetele școlare și comitetele de construcție, cari au realizat mari economii la executarea lucrărilor.

Școlile secundare. —

S'au înființat:

Gimnaziul, școli secundare de fete gradul I-II, școlile civile 79, școlile de băieți 21, școlile de fete 28.

Dintre acestea, 54 s'au luat dela comitete private și s'au trecut în buget, iar 74 s'au creat din nou.

În această ramură sforțarea făcută de Ministerul instrucțiunii, este deosebit de mare.

Dela Septembrie 1922 până la Septembrie 1925, adică în trei ani, s'au înființat 170 de școli de învățământ aplicat și a nume:

Școli profesionale 37, școli de meserii 80, școli comerciale 47, școli de menaj 6.

Prin urmare, în trei ani de zile, numărul școlilor profesionale, care la 1922 era de 174, s'a îndoit, trecând la 344.

Învățământul superior, de asemenea ajutat, acordându-se în cel patru ani, suma de 264.040.094 pentru clădiri de universități și pentru instrucțiunea căminurilor studențești.

S'au înființat 14406 bibliotecă pe lângă școlile primare, căminele culturale, casele de sfat și de citire, pe lângă toate spitalele militare, precum și la unele regiamente. S'a tipărit 100 mii de abecedere pentru adulți.

S'au cumpărat apoi, în acest interval, 341.942 cărți.

Germania va apăra Societatea Națiunilor

Belgrad. — Într'un articol consacrat acordului germano-rus oficial, „Samurava” subliniază nota lui Stresemann, anexată textului tratatului, prin care se stipulează că Germania va colabora în limita forțelor ei la realizarea ideilor Ligii Națiunilor, dar se va opune energic la orice tendințe îndreptate contra Rusiei Sovietice, în sensul Formei. O asemenea poziție nu este conformă spiritului Ligii Națiunilor. Dacă s'ar manifesta la Geneva tendințe ostile Rusiei, ele n'ar putea fi decât, consecința vreunui gest sovietic îndreptat contra ordinii actual și păcii internaționale. Cei care acceptă ideile Ligii Națiunilor, nu pot în nici un caz să fie ostili unor asemenea dispozițiuni și măsurii dictate Ligii Națiunilor de interesul păcii internaționale. Este o imposibilitate ca o țară să adopte față de guvernul sovietic angajamente ce contrazic obligațiunile contractate față de Liga Națiunilor. Se pare că în tratatul încheiat cu Rusia Sovietică, guvernul german n'a ținut îndăjuns seamă de aceste considerațiuni.

Inundații catastrofale în Jugoslavia

Belgrad. — Din Zagreb se anunță mari inundații provocate de revărsarea râului Lika. Comuna Kossigaska este sub apă. Revărsări catastrofale se anunță de asemenea în cursul de sus al fluviului Sava și al râului Una. Torrentul a rupt podurile, a înecat un mare număr de vite și a distrus multe case. Străcăniile sunt evaluate la câteva zeci de milioane. Autoritățile locale și detașamente militare conduc operațiunile de salvare.

Artă și horticultură

NOTE

Arad, 3 Mai

Între artă și zarzavat era până astăzi o dușmănire de moarte. Spanichidismul era fierul roșu care scotea din literatură pe intruzii. Iar zarzavatul literar însemnă supremul dispreț adresat nechemaiilor. Iată însă că noul spirit al vremii știe să iapace și noțiuni cari se respingeau reciproc. „Revista Agronomică” găsește că pictura aduce un mare serviciu culturii horticoale. Spune că în afară de minunata expoziție de flori dela Atena, a doiei Eugenia Filotti-Atansiu, în sala Mozart din București s'a deschis expoziția de aquarele a pictorului V. Hugo.

Expoziția aceasta nu are numai o valoare strict plastică, ce ar fi suficientă să o facă remarcabilă; florile sunt tratate cu sensibilitate și delicatețe, retrăind ca frăgezime și parfum, într'o tehnică abia.

Dar scopul urmărit de pictor nu este exclusiv de artă pură: pornind din cadrele artei, el vrea să-și extindă concepția și meșteșugul pe terenul realității publice; el aplică arta picturii la horticultură, tinzând să răspândească în țara noastră gustul și pasiunea pentru grădinele și parcurile de artă.

Horticultura constituie o știință și o artă în același timp: marii horticultori au fost în același timp oameni de știință și artiști.

Pictorul care își expune actualmente în sala Mozart rodul a patru ani de muncă, de colindări prin toate ținuturile țării și de jertfe bănești, unește datele necesare ale științei cu sensibilitatea, gustul și meșteșugul artistului.

O aquarelă a lui este o delicată și sugestivă podoabă într'o casă: dar această operă de artă poate sluji ca model cum să ne orânduim o grădiniță plină de poezie în jurul casei, ori un parc vast, plin de mister și frumusețe.

E știința horticulturii ridicată de pe terenul ei solid la aeriacele înălțimi ale artei.

Situația muncitorilor fără lucru în Anglia

Londra. — De prima dată din 1920 de când dăruiește depresunea industrială, darea de seamă săptămânală publicată ieri de ministrii muncii, indică o scădere care a ajuns sub un milion a celor lipsiți de lucru. Numărul total de 996.600 șomeri, cuprinde bărbați, femei și copii, 600.000 sunt cu totul lipsiți de lucru, pe când 175.000 fac parte din categoriile în trebuință regulat, însă vremelnic, fără ocupații.

Primul ministru s'a referit în această împrejurare mai sus indicată, în cursul discuțiunilor care le a avut cu comitetele patronilor și lucrătorilor muncii. Baldwin a accentuat nevoia pentru încheierea unui aranjament pe cinci ani și a relevat marea foamete care le va avea industria din toată țara.

Izvoară adânci

Vara l'ârza să vină. Căldura stătea încă ascunsă în ariile nevăzute ale văzduhului și nu se cobora pe pământ, întru încălzirea bietelor noastre mădușare, încercate de toate relele iadului. Stăteam tot pe dealul din preajma pădurii adânci, loc de întâlnire al tuturor vântoarelor venite de peste țărine și ape... Iar noi le primeam, zâmbind a exagă și fluerând a pagubă. Drumurile exantematilor dela barăci jos la infirmierie și dint'acolo iar spre camera noastră de scânduri, se zărise. Dădusem vama dejuna. Uite-așa, ca niște hrube negre se deschi'aseră vinele neamului și lisaseră să curgă sânge, sânge roș și cald... La bătaia vremii, ranele se închiseră... Se mai deschideu ele din când în când și lăsau să mai cadă, netrebnice, la pământ, alte boabe de viațe... Jertfe întârziate. Soldații trebuiau de asemenea până seara, — vesti noi abur de în preajma lagărului, — dorul ne măcina cu nelădurare sufletele...

Seara, când depărtările moldovene se încetșau plâpânde, stăteam pe lavița dela intrarea baracei mele și cugetam. Lăsam gândul să se plimbe spre pădurile din față, căzute greu pe povârnișurile d'moale, — să se afunde în văi calde, de unde veneau ciocăneii ritmate și sonore (lucrau soldații la cioc știe ce treburi) — să se ridice apoi spre oglinda cerului, care-mă părea o vietate bișni... De nici'ri nu venea avoaia de războiu, ci numai pace, liniște și visare...

Falsurile ungurești în parlamentul austriac

— Descoperirea unui complot contra statelor succesoare —

Viena, (C.P.). Viena trece din nou printr'o mare senzație politică. Opinia publică este foarte alarmată de știrile ziarelor muncitorești și în special de știrile din „Arbeiterzeitung” în privința falsificărilor maghiare depe teritoriul Austriei. În Parlamentul vienese a intervenit o interpellare a socialdemocratului Eisler unde căsclerul Ramek este întrebant cine a ordonat încetarea cercetărilor contra falsificărilor de coroane cehoslovace.

Atât știrile din ziare cât și interpelarea se referă la cercetările din Styria. Consiliul regional din Styria a convocat în Ianuarie curent comisiunea specială careia au fost încredințate cercetările în privința participării persoanelor oficiale la falsificările de coroane cehoslovace din anul 1921. Rezultatele acestei comisiuni au fost prezentate în două forme: Comunicatul majorității din comisiune a demnificat în mod categoric participarea instituțiilor juridice și polițienești la acțiunile falsificărilor unguri. Minoritatea din această comisiune a adus în discuțiune și puternice dovezi contra mai multor funcționari cari au sprijinit afacerea și în momentul descoperirii au căutat mușamalizarea ei. Ei a stabilit că aici a fost vorba de un complot contra statelor vecine. Acest

complot a fost organizat de monarhiștii maghiari usiți cu cruzerii din Slovacia și social-cristianii din Styria. Acest complot a fost protejat, p'trouat și în sfârșit mușamalizat de către autoritățile austriace și anume, de directorul poliției austriace și procurorul general al Tribunalului din Graz, procurorul de district și Tribunalului din Viena. S'a constatat că monarhiștii unguri au plănuit o revoluție în Slovacia. Cu acești monarhiști au fost la strună legăturii secretarilor cercurilor social-cristiane din Styria și reprezentanții prefecturii de poliție cu numele Rantlens. La constituțiile dintre acești funcționari și monarhiștii unguri a luat parte și fostul deputat german la Parlamentul cehoslovac, Baeran. S'a mai constatat că în Styria au fost falsificate benecnote cehoslovace a câte 500 coroane, cari trebuiau să servească la finanțarea turburărilor din Slovacia. Membrii din minoritatea comisiunii de cercetare au scos în evidență că direcțiunea poliției din Graz și numele fuilor direcțiunii, consilierul curții și unul pe falsificatori sub protecțiunea sa. El a luat măsură ca inculpatul Waich, care face parte din lagărul social-cristian și care este unul din organizatorii lor, să nu fie cercetat.

Mai scandalos s'au purtat — după declara-

floral imi egudui din nou trupul, și în minte auzii clar: „moartea...” Mă sculai de pe laviță: picioarele, dint'odată, le simții pe plumb. Un tremur rece imi cuprinsese ceafa și spinarea... De sigur: aceasta este moartea, cea pe care o vedeam și o simțeam în ficare seară... Un surâz vag imi trecu peste suflet: „și și?...” Mă lăsa pe paele culcușului meu. Năvăli râul în mine, cav. lade farioase, înfrindu-mi apa sufletului. Isfrigarări furibunde imi egăltau bieții mușchi, ca într'o rimbuzare, așteptată de mult. Fieci'e se strănseseră într'un spasim de epilepsie, iar stomahul se plimba nebunește prin trup, ca o limbă de clopot...

A doua zi, venită sențitativ... Cu buzele arse și umfate de friguri, cu picioarele prețecite, mă egălam de grumizii lor... Ei mă apucară de mijloc, frățeste... O!... nimeni nu știe cât de moarte și cu grijă știe să cuprindă, în nece, brașul țărăniului nostru... Nu m'ar fi dau, jos, spre infirmerii, nici era mai bună țargă, cum mă duceau ele două brațe și cele două grumaze ale țărăniilor m'ei... Când eșiram din baracă, ne opriram o clipă: toate înfățișările zărilor, erau altfel decât cele din sjun... Acum totul era îmbălat și șters, trândav și pustiu... Nu mai străluciau nicăieri lumini lăcrimătoare... Petăzai era mort... înfățișările lumii de afară se fugăreau nebune, deformându-se necocontenit... Figurile imi lusu puțină să-mi dau seama pe ce lume suu, — atât: Două frați mă purtau pe drum pară văd, miorul nostru mă opri:

MINISTERUL JUSTITIEI
Comisiunea de Naturalizari.

Conform art. 23 din legea privita are la dobandirea si pierderea nationalitatii romane, se publica urmatoarea cerere de naturalizare, spre stiinta acelor cari ar voi sa faca vreo intrampinare, potrivit dispozitiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,
Subsemnatul Schön Sajó Béla, de profesie funcționar privat, domiciliat în Arad, Strada Unirei No. 1, declar în mod solemn, că doresc a deveni cetățean român și în baza actelor anexate din care se constată: că locuiesc în țară de la anul 1923, că în tot timpul am avut și am o bună purtare socială și cetățenească, că prin muncă și profesie am mijloacele de existență asigurate și mai presus de toate că m'am lepădat de orice supușenie străină, respectuos Vă rog, să binevoiți a dispune să se facă formalitățile legale pentru a mi se acorda cetățenia română.
Primiți Vă rog Domnule Președinte asigurarea deosebitelor mele considerațiuni.
(2817) SCHÖN SAJÓ BELA.

KNAPP
vopsește și curăță haine. Atelierele în Arad, Strada Episcopal Radu No. 10.
Loc pentru adunarea hainelor în Arad, Strada Brătianu No. 11. În edificiul Băncii Agrare Timișoană. (2506)

Au sosit PEȘTE proaspăt
de Dunăre și Crap Kg. Lei 120.—
la ROSENBACH
Arad, Piața Plevnei sf. Arpád-ter) 5. În edificiul templului izraelit. (2069 III)

Jurnale de modă de primăvară cele mai noi, note muzicale noi și anticvarice. Viori noi și vechi, precum și accesoriile lor. Revizite de birouri. Hârtie pt. scrisori și impachetat, penite, blocuri pt. casă, hârtie crep, servetele, cărți române, germane, franceze și engleze.
Biblioteca de împrumut cu cărți române și străine.
Telefon Nr. 385. Telefon No. 385.
IZIDOR KERPEL
Bulev. Regina Maria 12. (2427/a)

Mal eficient și mal bine vopsește și curăță
„FIX” întreprindere pentru vopsirea și curățirea chimică
Uzine: Str. Gheorghe Ionescu Nr. 5 (f. Károlyi-ú.)
Locuri adunătoare:
Meszarik prăvălie de mărunțisuri Reg. Ferdinand No. 39.
S. Fisch prăvălie de mărunțisuri Banatului No. 5.
Surorile Kiss prăvălie de mărunțisuri Str. Eminescu No. 3.
Meisl, croitor Str. Eminescu No. 28. (2396/l)

Ca în timpul de pace, iarăși putem a-ne scâlta eficient și cu comoditate cu gaz, totodată putem a întrebuința gazul cu o calorie înaltă pentru mai multe scopuri în industrie. Instalațiile necesare și montările le executăm în rate și pe prețuri de regie.
Uzinele Comunei secția Gaz Aerian
Arad, Str. Muciu Scevola No. 9, 11, 13.
Telefon 27, 25 și 16.
Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4 stă la dispoziția on. Public în ce privește comenzile etc. (2454)

Mica publicitate
Funcționar, caută post eventual ca traducător, sau în birou advocat. Știe perfect limba română și maghiară puțin și dactilografie. Adresa la Administrația ziarului între orele 1/4-6.

BICICLETE
se vând pe rate, pe prețuri convenabile. Piese de biciclete în magazine. Reparații se execută eficient.
DANIEL KOCH Arad, Strada Eminescu 2. (2853/l)

„ASTRA”
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare
S. A. Arad
Direcțiunea Generală:
București Str. Lascăr Catargiu 11.
Uzine: Arad.
Adresa telegrafică: Vagonaștră București Vagonaștră Arad.
Scrisori București: Casața postală 136.
Arad: Calea Aurel Vlaicu.

Orice fel de vagoane de persoane, de marfă și de lux, vagoane cisterne (de spirit, petrol și benzină). — Vehicule industriale, forestiere și agricole. — Construcțiuni de fier, stâlpi nituiți. — Piese de mașini forjate. — Zdrobitoară de cânepă. — Poduri de fier. Piese de fontă și de metal. — Cazane de aburi, rezervoare (pentru apă, spirit, petrol și benzină) de orice formă și mărime. — Piese de rezervă pentru vagoane normale și vagoane cisterne. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Reclama e sufletul comerțului

Cartonaje de Lux
Fabrica de Etichete
Tipografie de Arta
Grăfic
LANGUSZ ARAD (2394)

La farmacia Rényi mai umblă fetele
Deci a trecut luna Martie
Numai creama Venus te face frumoasă
Pentru că luna Martie, trecută
Nu-ți mai redă frumusețea cerută.
Farmacia **RENYI** Arad, Bulev. Reg. Maria, vis-a-vis de Prefectura județului. (2705)

LICHTWITZ
LIQUEURS (2385)

rațiile minorității comuniste de cercetare — Tribunalul regional din Viena și procurorul de stat. Consilierul superior al Tribunalului regional Ramsauer și procurorul de stat Immendoerfer au acționat pentru suspendarea cercetărilor contra lui Meszaros și tovarășilor săi reușind complet în această privință.
Aste fapte au dat ocazie ziarului „Arbeiterzeitung” să întreprindă o campanie contra conducerii de către social-cristini a instituțiilor superioare de stat. Pentru compromiterea cercurilor social-cristine a servit și publicarea scrisorilor fostului deputat Baeran adresată judecătorului Ramsauer prin care li cere ca Meszaros să fie pus în libertate.

Destăinuirile făcute de ziarul „Arbeiterzeitung” au produs o mare valvă în opinia publică vieneză. Aproape toate ziarele au comentat aceste fapte pe larg. În special ziarul „Abend” a adus în întregime destăinuirile membrilor din comisiunea de cercetare a consiliului regional din Styria. O puternică furtună a produs în Parlamentul austriac interpelarea deputatului Eisler. În această interpelare s'a întrebat:

1. Este cancelarul dispus să comunice cine a dat impulsul pentru oprirea cercetărilor contra falsificatorilor de bancnote cehoslovace din 1921. Cine a luat hotărârea în această privință și care este influența care a dus la aceasta.
2. Este cancelarul dispus să ia măsuri ca să fie aduși în fața judecătii toate persoanele responsabile care au procedat contra legii în aceasta chestiune penală.

Cancelarul dr. Ramek a înșinat un răspuns prin care arată hotărârea guvernului care a fost luată în Ianuarie și Februarie la privirea acestei afaceri și respinge orice învinuire adusă funcționarilor juridici. În ce privește intervenția lui Baeran, cancelarul Ramek a declarat că judecătorii în chestiune a lucrat în mod conștient, ceace se explică și prin faptul că scrisoarea a fost adăugată la celelalte acte din dosar.

Acest răspuns al lui Ramek n'a liniștit de loc pe deputații socialdemocrați din Parlamentul vienez, în numele cărora deputatul dr. Deutsch a înaintat o moțiune prin care cere instituirea unei noi comisiuni de cercetare. Această moțiune a fost spusă la un vot nominal. Au fost 58 voturi pentru și 76 contra. Rezultatele votării au născut o mare enervare în rândurile socialdemocraților. Ei au urmat cu un întreg șir de proteste la cari s'a asociat și galeria. Ședința a fost închisă într'un vazar general.

Dosarele falsificării de monede au fost distruse

Paris. — „Daily Mail” află din Budapesta că necunoscuți au păruns în timpul nopții în Palatul de Justiție și au distrus dosarele afacerii falsificării de bancnote, în consecință procesul va fi amânat.

Cu prilejul publicării tratatului ruso-german

Praga. (Ceps). — Zi-rele din 27 Aprilie pe lângă textul tratatului ruso-german aduc și comentarii asupra convenției raso-cehoslovace din anul 1922. În special se arată asupra preambulului în care se vorbește de neutralitatea reciprocă. Având în vedere că în legătura cu tratatul ruso-german presa a amintit și aceasta chestiune asupra căreia s'a făcut și unele comentarii greșite, pentru a nu se da loc la neînțelegeri, la urma informațiilor din surse sigure se constată:

1. Convențiunea raso-cehoslovacă nu conține nici o obligațiune juridică de neutralitate, ni i pentru prima nici pentru calalită parte semnatar, care s'ri în contradicțiune cu pactul Ligii Naționilor. Faza asupra neutralității conține o indicație asupra directivelor politice de neintervențiune celeaue ambele guverne în 1922 și d'pă cari

directive Cehoslovacia a urmat duă și mai departe.
2. Această frază a fost înscrisă oifestare pentru o anumită limită, nicidecum ca o obligațiune și nici în preambul, așa că Cehoslovacia nici că n'ia contradicție cu jurisdica față de Liga Naționilor, și și sant angajamentul cel mai de al republicii Cehoslovace, prevăzute toate de pace după cari se toate celelalte tratate.
3. Până în prezent din nici o intervențiune pretențiunilor că această latură juridică. În cazul când viitor ar interveni o oricare slovacia fără să ezițe, pentru a înțelegerile, va arăta că toate convențiunile cu dif-ritele state n'au cule absolut conform textului pactului Ligii Naționilor.

DIN JUDEȚ Cerc cultural la Apateu

Apateu, 28 Apr.
Duminecă la 25 Aprilie s. c. cercul cultural Cermeiu și a ținut ședința lunară ordinară în comuna Șomosheș. După serviciul divin învățătorii s'am adunat la școală în ședință intimă care s'a deschis de către dl. președinte Ioan Tau. Dșoara inv. Bodnar din Cermeiu a preles din gramatică „verbul” la clasa III care prelegere a reușit bine. Iosinte cu 4-5 ani dșoara n'a știut românește iar azi propune la secția română. Să vede că limba românească este o limbă ușoară și plăcută. Dl. N. Hanza a disertat despre „limba, portul și obiceiul” care disertati s'a ascultat cu o vie atențiune. După acesta ședința intimă sa închis. Apoi s'a luat masa unde au toastat următorii doi: Ioan Tau pentru M. S. Regele, Zălau Leu pentru pres. cercului cultural, Teodor Ardelean pentru ofițerii prezenți iar dl. Diaconescu pentru învățători.

După masă s'a ținut ședința publică în fața unui numeros public. La aceasta ședință am observat pe următorii doamni: medic de circumscripție dr. Ungureanu, lt. Diaconescu și Bălăceanu, subloc. Câmpanu și inginer Mălușca. Directorul Ardelean a dezertat despre „Limba românească” care a fost ascultată cu multă plăcere. Dl. medic dr. Ungureanu a dezertat despre morbul „Malaria” care azi bătute în aceste părți. Dizertația diui medic a fost ascultată cu multă plăcere.

Celelalte puncte din program au fost executate de elevi sub conducerea directorului Teodor Ardelean și a învățătorilor Sas și Apătean. Cuvântul de deschidere și închidere a fost rostit de dl. președinte Ioan Tau priatr'o vorbire foarte însuflețită. La sfârșitul programului elevii ne-au încântat

și cu câteva românești. Dela riniță ne-am depărtat cu cele mai amintiri.

— Ce-i cu tine? și dădu melancolic din cap. Eu tăcut. Uaui din soldași grăi cu miță:

— „E bolnav domnu locotinent... Il ducem de vale, la fermelic...”
Nepăsător și absent, mă lăsaș dus de soldați... Ajunserăm la o căsuță de țară, învelită cu stuf și având o prispă dărăpănată o babă, lătrătoare, începu:

— „Când pusia o să mă lăș în pace?... Iar imi aduceți ploaia?...
Unul din soldați, porunci aspru:
— „Taci muere!... Dă-te'n lături!...”
Bătrâna lătră mai departe:
— „Ba să taci tu!... M'am săturat!...”
— „Taci și ficioanca, băta, — că te ostanțesc acuz...”

Soldații mă așezară pe prispă dărăpănată. Nu puteam să spun o vorbă femeii îndrăcite, ci numai o priveam nepăsător... Soldații aduseră în grabă niște scânduri, oae și o pătură, din care imi făcură patul. Înăuntru nu era nimic decât încăperea înșși... Mă așezaș pe patul făcut de ei... Două ferestruici cu geamuri murdare sfreddeau păreții, un miros de fum vechiu se plimba statornic prin colțuri, iar paingeniț țeseau nesupărați prin colțuri, mresja lor momitoare de muște... Rămăsei singur, cu puținele gânduri nerăvășite de fuguri.

Și atunci, în nopți și zile de singurătate întrerupte iar de doctorul care-mi dădea leacur le lui și de cei doi sanitari, care căutau să mă vindece cu vorbe bune, — pe trecui înă odată, la visuri galopante, viața trecutului meu... Creșteau din ape lotineae nufere amintiri: viața mea pe pământul meu, cu oamenii mei... Vedeam întălderile fără hotar ale pământului meu drag, plin de frumetele-i fără de număr, — jocurile și coșilăria, tinerețea... Venea toate ca'n trâmbele vârfice, care se urcă în înaltul cerului, pe drumurile de țitană ale satelor, — și mă cuprădeau în brațe, ridicându-mă sus, sus... Ce bine e să ai căldură mare în trup și să nu-ți dai seama că te apropii de moarte!... simțeam din vreme'n vreme cum mă băbbă pedeașupra mâinile sanitarilor și auzeam glasul țăranelui meu întrebându mă tremurat:

— „Cum îți mai merge?...
Eu li apucam mâna și abia strângându-i-o, nu i răspundeam nimic. Auzeam vag, ca o adiere, cum vorbeau frații:
— „E rău de el, săracu!...”
Iar celalalt:
— „Se duce — săracul de el!”
Uș urâș alb flutura în dreptul ochilor

mei, care de mult nu mai vedeau aceea... Și iar mă scufundam în visul meu de dinainte de moarte... Mă lăgănam într'un tiaz imens, ridicându m' spre cer și coborându-mă vertigulos spre pământ — și așa conștient... Ca fulgerări, treceau prin cuget, gândurile morții, — Dar veneau și plecau straine, nelufricoșătoare. Și iar venea doctorul, — și iar șopt: au sanitarilor și rămăneau singur. Atreori auzeam glasul aspru, trântăntor, al babei: ce pusia țaiți mai adus și pe-aista?... Un cocos, la egale răstimpuri, cucuriga clar și nu știu de ce trist, foarte trist, cum cucuriga cocosi în copilărie, când treceau alșiori de mort s're cimitir...

Cât va fi trecut nu știu, dar într'o zi sanitarul mă găsi stând în gezuț, cu spatele răzimat de peete... Deși o slăbiciune adâncă imi muia ciorănele, totuși simțiam că a trecut valul... Sanitarul se opri și, ca și cum s'ri fost loacă, mi se închină în față. Surăsei...

— „Ce-i loace?... Te miri?...
Ză că mă mier, doamne locotinent!... Tare-ai mai fost bolnav...”
Iar surăsei...

Pe urme se așeză lângă patul meu și mi povesti ce mai e pe lume: vorbea poltoit, filosofic... ca unui frate de suferințe...
— Și încet mă întorsei spre soarele lumii. Stând cu fața în sus, în ușoara umbră a odăii goale simțeam cum începe să-mi alerge prin vine, îmbrucurarea... Voiu merge din nou pe sub soare, voiu vedea iarăși clinuzile de deal, voiu auzi ciocăniturile soldaților din vîile tinute, voiu pătrunde pe sub cupolele răsunătoare ale catedrilelor de stejar și fag, — voiu păși siuguri:c pe cărările din stufisuri și voiu speria mierlele, care fuera supărate, spre mine, — imi voiu mângăia ochii cu verdele ogoarelor de păpăși fosioșitori...

Așa de multă viață se învoldura în sânge, încât nu mai putui să gândesc la tăcere, — ci, acolo, în căsuța de țară, care miroase a fum vechiu, începu să vorbesc singur, declamând ușor vorbele:
— „Am să mă duc pe drumul de cară din vale și am să merg căutând... Am să rup din stejarul din marginea o frunză și am să șuer din ea cântecul, care-mi va veni pe buze... Și n'am să mă mai întristez de nimic... Am să mă gândesc la bine... Am să mă opresc la un șpot și acolo am să steu de vorbă cu pământul și cu al mel, cei depărtați. Am să le spun că: uite, venim,

curând să-i ridici:m din colțive, — b'm, faolaltă cu țărâna și cu trece viitorimea toată... De, de, am și îndată pe drumul de care din vale... Și fără să vreau și fără să știu, urmă vorbe începeam să le cânt lodie, așa, venită de pe întăsa nădejtei...

A doua zi, ești pe priapă... Ce fratele țărân și punându-i la mătă... îl spus: „Du te și dă banul peștii care m'a înjurat și roag'o să mă lă... Nu volam să știu la apropierea părare pe mine; voiam să stau pe și să privesc, — atât! Auzi pe tînd ceva cu baba, — pe ură plăuse: — „...că și eu sunt femeie lăcă: băetu' nu s'a mai întors și ginerimeo... vsi, vai de păcatele iar soldatul îi apunea:
— „Lasă, babă, lasă... nu mă așa-i vremeo...”

Stăteam cu caet' de însemnări nunchi și cu un creionas în mână, soarele care lupărătea în lume și țai m'u... O îmbrucurare oșină și imi învluia, caldă, ființa ecipată din hulpava gură morții... zărlie ca felște și vsi, vâli: adănci și soare masivă și aproape negră, adgetra lor de-o lăfioită eleganță — tereae mitoare... Gândul că în curând fiazănoapte într'u descătușarea cășii în robie, venea și el, ca și cum ară cut din toate, porancitor și zelogoz și nelufricoșător... O necuprinsă boce prăvăli înviorătoare peate ființa mea simții în suflet ca o revărsare caldă de aur și gândurile începură să se jfouri acugețate de ritmuri, care se înșășite...

Privind mercu zările și stănd niște biblică, ridicași mâna care purta nașul și ca un hipnotic, începu să în caetul de însemnări al vrasaleia:
— „O!... țara mea, o, țara mea, cu între toate...”
Departe s'brău lăstuni cenușii zorii cu gușe roșii, — undeva se totol un muget de vită...
Iar eu stăteam pe-o priapă în undeva, departe, într'un sat abia pământul nostru și scriind verșorul toare, imi simțeam obrăzii udri de recunoștinței că-mi este fagădui să cur încă de viață... (Tara Noastră.) Al. Lascaru-Mădăraș

Situatia politice interne din Jugoslavia

Pasici se bucura de o autoritate hotaritoare. — Radici pentru o politica pozitiva. — Excluderea lui Liuba Iovanovici din partidul radical —

Belgrad. (Ceps.) — Situatiia si atitudinea partidelor jugoslave preocupă opinia publică... Pasici este tot Pasici ca autoritatea lui a rămas pe deplin hotaritoare.

sitoric este cu totul altul. Iovanovici a declarat că în activitatea sa nu s'a folosit decât de drepturile ce le-a avut ca membru în partidul radical și ca om politic. El doarește să dea explicațiile cerute dar stăruie în punctul său de vedere. Excluderea lui Iovanovici a fost pusă la vot. 46 voturi au fost pentru excludere, un singur vot contra, 22 abțineri.

INFORMAȚIUNI

Semnul electoral al partidului liberal

Partidul național-liberal și a ales ca semn electoral în viitoarele alegeri generale o linie dreaptă verticală.

Pentru politica urmată de acest partid timp de 75 de ani, acest semn este simbolul drumului drept și negocierii pe care totdeauna l'a urmat, a liniștii sociale ce a urmărit o și în prezent. Linia dreaptă, în picioare, simbolizează biruințele sale căpătate adeseuna fără compromisuri și îngeșneri și situația la actuală, când, în picioare, veghează la binele țării, care vrea să vadă pusă cât mai curând pe temelii solide ale voinței și isvor al aceleiași dreptăți pe care totdeauna a urmărit-o.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu prezidențial al gen. Coandă. După precedent hotărât ca România să participe la expoziția internațională de la Ginevra, sorocită să fie deschisă la 1 mai t. c. la acest scop, se acordase un credit special de 25 milioane lei pentru organizarea cheltuielilor de reprezentare a delegațiilor României, ca și pentru clădirea pavilionului, pentru transportul produselor agricole, industriale, miniere, agricole și animale, cari avea să desfășoare activitatea în Ginevra.

Aplanarea grevei dela uzinele „Reșița“

Conflictul de muncă care a provocat greva dela uzinele „Reșița“ (incepută în ziua de 10 Martie) s'a aplanat în 30 Aprilie, după decizia de arbitraj a dlui Trancu-Iași, directorul muncii, cooperatist și asiguratorilor.

Radiofonia în India

După ultimele știri s'a format în India o societate pentru propagarea radiofoniei în întreaga țară. Se vor construi stațiuni la Calcutta și Bombay. Amatori vor plăti o taxă din care societatea va primi 80%, iar statul 20%.

Inflințarea unui partid unguresc agrar

La Turda s'au pus bazele unui partid unguresc agrar, care va merge, probabil, alături de partidul țărănesc român. Noul partid, având în frunte un evreu, va pune o candidatură evrească, alta ungurească și două românești.

Dela cercul de recrutare Arad

Se aduce la cunoștință generală că orele de informațiuni și prezentarea cererilor pentru pașapoarte se va face între orele 11 și 12 a. m. la acest Cerc.

Starea timpului

În ultimele două zile timpul a fost friguros și ploios în apusul Ardealului. În munții Apuseni a nins.

Plata arenzilor proprietarilor expropriați

Casa centrală a improprietății a luat măsura și a întocmit lucrările pentru deschiderea unui credit ca care se va face plata arenzilor pe 1926 proprietarilor expropriați pe baza legii agrare și care n'au cerut încă plata rentei ce li se cuvine pentru suprafețele expropriate.

Un regim tranzitoriu pentru băuturile spirtoase

Ministerul finanțelor a dat azi o decizie prin care fixează următorul regim tranzitoriu pentru vânzarea băuturilor spirtoase:

1. În ce privește desfacerea băuturilor spirtoase, va aplica în tot teritoriul legile în vigoare cu observația ca numărul debitelor existente să nu fie sporit sub nici un motiv respectându-se toate drepturile câștigate, așa cum a fost dobândite. În comunele unde proporția legală față de populație este depășită, orice debit în plus se va desființa. În comunele unde debitele corespund proporției legale, în caz de desființarea unuia se va permite reînființarea în limita acestei proporții.

2. Orice deshidere de noui debite în condițiile de mai sus va fi limitată la o durată de maximum 2 ani, în acest interval urmând să fie aplicată legea de unificare.

3. Regimul în comunele urbane să nu depășească numărul debitelor existente; se vor permite asociații și desfaceri cu condiția pentru cazurile din urmă ca titlularul brevetului să rămână acela căruia el i-a fost acordat întâi, întrucât dreptul de brevet e personal.

4. Se va permite deschiderea de restaurante în care băutura se va mai permite reînființarea debitelor închise pe motive legale. Se vor desființa comisiile județene, ca nefiind prevăzute în legile în vigoare.

5. Aplicarea acestei măsuri se va face de administrațiile financiare sub controlul inspectoratului financiar pentru comunele rurale, iar pentru cele urbane direct de ministerul de finanțe.

Radiofonia în India

După ultimele știri s'a format în India o societate pentru propagarea radiofoniei în întreaga țară. Se vor construi stațiuni la Calcutta și Bombay. Amatori vor plăti o taxă din care societatea va primi 80%, iar statul 20%.

Defraudator fără noroc

Budapesta. — Secretarul Automobilclubului din Budapesta Csako a furat 750 milioane de coroane cu care a voit să fugă.

Csako a încercat să plece în Austria cu ajutorul unui automobil, dar a suferit un accident care l'a provocat moartea fracturându-și baza craniului.

Tratatul economic polono-german

Varșovia. — Tratatul economic între Polonia și Germania vor fi reluate în ziua de 25 Mai.

Un demers franco-anglez la Berlin

Berlin. — Ziarul „Vo.waertz“ anunță că anglo-francezii vor face zilele acestea un demers la Berlin în legătură cu tratatul ruso-german.

Uniformele personalului Cfr.

Direcțiunea Generală a cailor ferate române, a instituit o comisiune compusă din dlui: ing. Miclescu (dela serviciul mișcării) ing. Pașatopol (dela tracțiune) Teodorescu (dela întreținere) și Lințescu (dela Economat) cu însărcinarea să studieze în general, chestiunea uniformării personalului Cfr.

Printr'un raport al dlui Miclescu, se propun diferite tipuri de uniforme, pentru toate gradele de funcționari Cfr., începând dela șefii de gară și continuând pe toată scara ierarhică în jos.

Mare manifestație anti-reacționară la Viena

Viena. — În cursul lunii Iulie va avea loc la Viena o mare manifestație social-democrată împotriva reacționarismului din diferitele state ale Europei. Din partea Cehoslovaciei vor participa la această manifestație 6000 de persoane.

Înteruperea tratatelor din Maroc

Paris. — Delegații lui Abd-el-Krim au primit autorizația de a se reîntoarce în lărgul rifianilor spre a cere noi instrucțiuni în legătură cu tratatele de pace. Tratatul va fi reluat în ziua de 4 Mai.

Scandalagii arestați

În noaptea trecută câțiva iasii, cari petrecuie în restaurantul Roata de aur din apropierea grării, certându-se s'au luat la bătaie. Unul dintre ei în completă stare de ebrietate, a scos revolverul, descărcând mai multe focuri. Din fericire gloanțele n'au nimerit pe nimeni dintre cei prezenți. Intervenind sergentul, ce era de inspecție, scandalagii au fost luați poliției și arestați.

Logodnă

Di Pavel Drig născ în Comănești și doamna Ghizela Rusu născ. în Comănești ambii în vârstă în Șicula logodiți. Felicitările noastre. (2818)

Industria germană în plină expansiune

Berlin. — Miercuri s'a deschis întrunirea plenară a congresului industriei germane din Berlin. În discursul său de inaugurare, cancelarul Reichului trage o paralelă între situația actuală politică și economică a Germaniei, față de situația dela sfârșitul războiului și constată o considerabilă îmbunătățire. Cancelarul arată că de câteva luni se manifestă o sporire simțitoare a exportului german, totuși cota parte a Germaniei la comerțul mondial, care era în anul 1913 aproape de 18 este acum numai de 114.

Cancelarul salută redeschiderea simbului de economie la populație. La sfârșitul anului trecut activul caselor de economie sportive la 2 jum. miliarde.

Oratorul a declarat m. l. departa că pentru înăsărirea completă a economiei va fi nevoie de liniște în politica externă, în primul rând se cere evacuarea zonei renane de către ocupația străină.

Situatia critică a fabricilor de bere din Polonia

Varșovia (Ceps). — Stagnarea generală și scăderea populației au avut urmări din cele mai proaste pentru fabricile de bere din Polonia. Ca toate ca comerțanții de hamei oferă fabricanților un credit de 3 luni, totuși ei ezită să facă cumprările, deoarece perspectivele pentru o situație mai prosperă sunt pentru moment excluse.

„Soția pierdută“

X „Soția pierdută“, azi în cinematograful Apollo. Acest film artistic și bogat în senzații a avut un mare succes în toate orașele mari din lume. E unul din cele mai bune filme, mai ales fiind aranjat frumos și artistic. În rolul principal ca vestita artistă Lyy Dlgower.

Reprezentările încep la orele 1/2 5, 6, 7/8, 9.

Vine! „Majestatea Se așteaptă“

film senzațional care e după romanul lui Glyn Hono, prelucrat din nou și foarte frumos aranjat.

„Samson“, filmul lui Luciano Albertini

„Samson“, azi în cinematograful Urania. Cu titlul „cu o secundă înainte de miezul nopții“ un mare film de aventuri în rolul principal cu cei mai buni artiști. Filmul acesta interesant și foarte frumos este aranjat de distinsul artist italian.

Reprezentările încep la orele 1/2 5, 6, 7/8 și 9.

Ultima oră

Starea de asediu la Cluj

CLUJ. — Noul prefect de poliție, dl Andreescu, care a fost numit prefect al poliției de stat la Cluj, în locul dlui Ovidiu Grița, eri a convocat la prefectură pe reprezentanții presei și a anunțat, că începând dela 4 Mai vor intra în vigoare la Cluj dispozițiunile stărei de asediu înăspriate, cari vor fi executate cu cea mai mare rigoare. Conform acestor dispozițiuni, după orele 9 seara vor patrula pe străzi detașamente militare și de poliție, iar publicul va fi identificat. Cei ce nu se vor putea identifica, vor fi conduși la prefectura Poliției. Automobilele și celelalte vehicule vor putea păși teritoriul orașului numai pe baza unei autorizații speciale.

Negocieri electorale

CLUJ. — Am anunțat deja, că între partidul social democrat și blocul opoziției unite s'au intrerupt negocierile referitoare la cartelul electoral. Unul dintre ziarele clujene în numărul său de azi însă anunță, că totuși ar fi succes realizarea acordului planuit. Din cercurile bine înțiate însă ni s'a declarat, că deși tratativele au fost reluate, până în prezent nici vorbă nu poate să fie de un acord. Partidul socialist a remis astăzi un memoriu conducătorilor partidului național, la care au primit un răspuns satisfăcător, așa încât negocierile între ambele partide

au fost din nou reluate. De altfel, în privința acordului definitiv numai centrul din București va hotărî în ultima ședință.

Liniște de 1 Mai

BUCUREȘTI. — Conform știrilor sosite din diferitele orașe s'a putut constata, că serbătorile de 1 Mai au decurs în toată țara în cea mai perfectă liniște.

Intrunirea dela Sibiu a naționalștilor guvernamentali

SIBIU. — Gruparea Goldiș a ținut ieri un congres la Sibiu, la care au luat parte d-nii dr. Lupăș, Lepădatu și dl Goldiș, precum și 2000 membri ai partidului național. Dl Goldiș a atacat pe dl Maniu, care în urma fuziunii cu diferitele partide din vechiul Regat a abandonat cuvântul român din titlul partidului național român, astfel, că numai gruparea Goldiș este în drept să se numească partidul național român. Dl Goldiș a declarat mai departe, că nu cunoaște nici o deosebire între cetățenii României-Nouă. După aceasta dl dr. Silviu Dragomirescu a înaintat o moțiune, care a fost aprobată în unanimitate de congres și care declară, că congresul dela Sibiu nu recunoaște fuziunea cu partidul lorga, că va reorganiza partidul național român și că aprobă fără nici o rezervă intrarea în fracțiunea Goldiș la guvernul Averescu.

